

Díl čtvrtý: Postupy a materiály při zakládání zahrad

Tentokrát zkusíme rozebrat některé používané postupy při zakládání nových zahrad (nejen) v satelitních osadách. Nejsou to tradiční zahradnické postupy, ale jde údajně o způsoby jak si ušetřit práci, čas a peníze.

Snad nejčastějšímu zahradnickému prohřešku, na který můžeme v současných zahradách narazit, se slangově říká „černý hadr“. Ten je v satelitních osadách používán tak zhusta, že je výjimkou spíše postup jiný. Místa budoucích výsadeb jsou zbavena porostu, překryta černou textilií (v ještě horším případě černým igelitem), rostliny jsou vysazeny do děr v textilii vyřezaných. Vše je pak zasypano vrstvou mulčovací kůry, přičemž nejde ani tak o skutečné mulčování, ale hlavně o zamaskování textilie, která žádnou parádu nedělá. Ta tvoří nepřírozenou bariéru mezi mulčovací kůrou a půdou, což není přínosem ani pro půdu ani rostliny. Pokud na zahradě takové místo máte, zkuste odhrnout textilii a prohlédnout si stav půdy pod ním. Téměř s jistotou uvidíte hmotu, která příliš živě působit nebude.

Proč to všechno? Prý proto, abyste nemuseli plít, a výsadby byly bezúdržbové.

Degradovaný trvalkový záhon v textilii

Na snímku nahoře je trvalkový záhon založený v textilii, jehož majitel doporučení uvěřil, a tedy neplel, ani neudržoval. Kůra, kterou byla textilie pokryta, po roce téměř zmizela. Část plevelů se na záhon dostala semeny, která měla možnost vyklíčit na zbytcích po mulčovací kůře, dalším plevelům se podařilo vyrazit z děr kolem vysazených rostlin a v současnosti spolu vedou boj o místo. Již teď lze odhadnout, kdo zvítězí. Pohled je to ze studijního hlediska zajímavý, ale pro většinu majitelů zahrad pochopitelně nepřijatelný.

Udržovaný trvalkový záhon bez textilie

Na předchozí fotografii je trvalkový záhon založený klasickým zahradnickým způsobem – bez textilie. Dobře zvolené a vysazené rostliny měly přirozenou možnost se v půdě rozrůstat, protože nebyly omezeny vyříznutým otvorem v textili. Záhon v brzké době samy pokryly a pro plevel nezbylo příliš místa. O záhon je navíc průběžně klasicky pečováno.

Pokud se necháte zlákat „textilní“ výsadbou, budete dlouhodobě odsouzeni k dokupování mulčovací kůry (která navíc mnohým z vašich rostlin dobře dělat nebude), k nemožnosti jim přilepšit třeba trochou kompostu (jak ho pod textili dostat?), k absurdní nutnosti pletí kůry na textili a děr v ní a k pozorování chřadnoucích rostlin, které se patrně nikdy nespojí v esteticky kvalitní porost (případně k omezení se na sortiment, který bude schopen snášet i tyto podmínky).

Můžete namítnout, že stejné postupy používají i některé zahradnické firmy. Je to tak, a je to rozhodně škoda (na snímku zcela degradovaná „bezúdržbová“ výsadba ve veřejné pražské zeleni – tedy jistě založena specializovanou firmou). Ať už tak některé firmy činí dle svého návrhu nebo pod tlakem zákazníka, který to chce „jako u sousedů“, není to něco, na co bychom si měli najímat profesionála.

Konec „bezúdržbového“ záhonu ve veřejné zeleni

Další textil, který ovládl mnohé nově zakládané zahrady, je barvy zelené, jde o „stínící tkaninu“ používanou většinou na drátěných plotech. Je to řešení, kterému dočasnost kouká z očí a lze předpokládat, že to tak snad výrobci i mysleli. Když se však rozhledneme, zjistíme, že mnohde je řešením jediným nebo trvalým (i v případě, že její provizorní funkci už dávno nahradil živý plot). Není to pěkný pohled ani z jedné strany. Pokud se nechystáte vysazovat živý plot a chcete zahradu odclonit od okolních pohledů, postavte raději netransparentní plot (lze to udělat i pěkně a nápaditě).

Maximální využití textilií bez funkčního i estetického přínosu

Dalším postupem, který je v nových zahradách téměř normou, je dláždění zpevněných ploch zámkovou dlažbou, příjezdových ploch pak zatravnovací betonovou dlažbou. Beton je sám o sobě dobrý materiál, při nápaditém využití bývá i velmi efektivní. Tyto dlažby jsou však produktem natolik prefabrikovaného vzhledu, že esteticky mohou prostor zahrady (jakožto přírodu blízkého prostředí) stěží obohatit. Nakonec i jejich praktičnost už bude dnes málokdo bez pochybností obhajovat. Léta zkušeností (i fotografie) ukazují, že nejde o ideální řešení. Zpevněné plochy v zahradě se budují na dlouhá léta. Ve chvíli, kdy zůstane jediným argumentem cena, stojí za úvahu, zda nezkusit ušetřit jinde.

Je pochopitelné, že zahradníci nováčci mohou uvedené postupy považovat za moderní, protože je vidí všude kolem, navíc slibují úsporu práce. Moderní jsou bohužel stejně málo jako „šlehačka“ ze ztuženého rostlinného tuku. A to, že bez práce nejsou koláče, potvrzuje zahradnická historie po staletí.

Jana Kolková Rydvalová, Petr Kolka

Foto autoři